

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Q. Septimii Florentis Tertvlliani Carthaginiensis
Presbyteri, Opera Qvæ Hactenvs Reperiri Potvervnt
Omnia**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Coloniæ Agrippinæ, Anno M. DC. XVII.

Ad amicum Philosophum denuptiarum angustiis, seu de Virginitate, libri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71872](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71872)

Q. SEPTIMII FLORENTIS TERTVLLIANI, CARTHAGINIENSIS PRESBYTERI, OPERVM FRAGMENTA Parænetica.

Q. SEPTIMII FLORENTIS TERTVLLIANI, AD AMICVM PHILOSOPHV DE NVPTIARVM ANGVS: tiis libri, Notulæ, ex B. Hieronymi epist. 28. ad Eustochium, & lib. 1. aduersus Iouinianum.

Hic in principio Libelli præfatus sum, me de angustis Nuptiarum aut nihil omnino, aut parum dicturum, & nunc eadem admonere; ut si tibi Placeat scire quot molestis virgo libera, quot vxor adstricta sit, legas Tertullianum ad Amicum Philosophum scribentem, & de Virginitate alios Libellos, & B. Cypriani volumen egregium; & Papæ Damasi super hac re versu ac profa composita, & Ambrosii nostri, quæ nuper scripsit ad Sororem, opuscula.

Non est huius loci nuptiarum angustias describere, & quasi in communibus locis Rhetorico exultare ferone; plenius super hac re contra Heluidium, & in eo libro quem ad Eustochium scripsi, arbitror absolutum. Certe Tertullianus, quum adhuc esset adolescens, iussit in hac materia, & præceptor meus Gregorius Nazianzenus, virginitatem & Nuptias differens, Græcis versibus explicauit.

Hæc sunt B. Hieronymus, cuius integras periodos adduximus in

medium, tum ne quid mutilum esset, tum ut intelligat Lector, qui Verum de Virginitate hodie tantopere controuersa scripserunt, quocirca magnopere optarim exsulare huic Auctori libellum, siue profa conscriptum, siue potius, quod per verum, iussit, indicari videtur, carmine. Quo fit magis, ut mihi non probetur cuiusdam viri eruditi censura, qui existimabat hunc eundem esse librum, cum illo qui inscribitur infra T. s. Exhortatio ad castitatem. Præterquàm enim quod illam adolecens scripsisse dicitur, & hunc sub finem vita scriptum conficit, etiam ex proposito minime trahat de molestis nuptiarum. Neque vero etiam illorum placet sententia, qui duos diuersos libros Tertulliani dicti loci videri volunt, quum vtrumque disertis verbis B. Hier. inscriptum significet, De molestis nuptiarum. Atqui an B. Hieronymus adscribit Tertulliano etiam alios (quorum meminit) de virginitate libellos, poterat fortassis dubitari iuxta priores istius aditiones, si legeretur: legas Tertulliani ad amicum Philosophum, & de Virginitate alios Libellos. Certe eiusdem penes sunt argumenti ad Vocem libri duo, ac dicta Exhortatio ad castitatem, & non alia trahat liber de Velandis virginibus, alius insuper de Virginitate, Continentia, & Castitate seruanda locet complere: apud Tertullianum, ex Indice nostro inueniet Lector, & similiter in Indice B. Cypriani. Cuius præter librum De habitu & disciplina Virginum à B. Hieron. citatæ, existat etiam Epist. 62. ad Pomponium de Virginitate. Quibus omnibus in libro vident Lector & Adnotationes nostras.

Q. SEPTIMII FLORENTIS TERTVLLIANI DE FATO LIBRI, MENTIO ET FRAGMENTVM EX EIVSDEM LIB. DE Anima cap. 20. & Fulgentio Placiade de vocibus antiquis.

QUESTATES enimvero præfunt. Secundum nos quidem, Dominus Deus, & Diabolus amulus; secundum communem autem opinionem & prouidentia, & FATVM, & necessitas, & fortuna, & arbitrii libertas. Nam hæc & Philosophi distinguunt, & nos secundum fidem differenda, suo iam nouimus titulo.

Hæc sunt Auctor, cuius quum nullam exisset opus, ubi de quatuor illis tractet, mihi prorsus videtur adliedere ad librum suo titulo DE FATO vsque quem ab eo conscriptum patens ex citatione Fulgen-

tii Placiadi. iam olim excessi cum Hygini Mythologiis per verba sequentia. Nam & Tertullianus in lib. quem de Fato scripsit, ita ait: Redde huic fati primum problematici mancipium, in dicti Problema, lib. de vocibus antiquis. De fato, præterea, sub nomine Minutii Felicis olim extitisse Libellum tradit B. Hieronymus Catal. scrip. Eccles. siue contra Mathematicos, qui tamen quum & ipse disertus sit hominis, non videtur cum stylo Othavii Dialogi eius conuenire. Tortuassus ipse liber est, quem Tertulliano hic adscripsimus, vsque quem non modo disertum, sed eloquentissimum alicubi nuncupat. Alia qui aduersus Fatum scripserunt Auctores, supra citatos habet Tom. 1. Apol. cap. 1. nu. 17. & lib. de Anima cap. 39. nu. 449.